

Анотація

Стаття посвящена изучению процесса формирования профессиональной культуры будущего учителя иностранного языка средствами информационно-коммуникационных технологий. В работе определены основные термины исследования, средства информационно-коммуникационных технологий, а также особенности профессиональной культуры будущего учителя иностранного языка при использовании средств информационно-коммуникационных технологий.

Summary

The article presents the theoretical basis for solving the problem of forming professional culture of future foreign language teacher's by means of information and communication technologies. The article elucidates the essence of means of information and communication technologies of future teachers of foreign languages. The basic terms of the research and the means of information and communication technologies are analyzed. The peculiarities of forming professional culture of future foreign language teachers by means of information and communication technologies are theoretically substantiated.

Ключові слова: професійна культура, майбутній вчитель іноземної мови, засоби інформаційно-комунікаційних технологій.

Ключевые слова: профессиональная культура, будущий учитель иностранного языка, средства информационно-коммуникационных технологий.

Key words: professional culture, foreign language teacher-to-be, means of information and communication technologies.

Подано до редакції 12.10.13.

Рекомендовано до друку докт.пед.наук, проф. Костіковою І.І.

УДК 378.147

© 2013

Булавина О.А.

МОЖЛИВОСТІ КУРСУ «МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ЕКОНОМІКИ» У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПРОФЕСІЙНОГО ТА ОСОБИСТІСНОГО ЗРОСТАННЯ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ЕКОНОМІКИ

Постановка проблеми у загальному вигляді... Основною ознакою інформаційного суспільства та переходу до економіки знань є засвоєння і широкомасштабне використання інформації та її найвищої форми – наукових знань – практично в усіх сферах соціальної активності. Знання стають рухомою силою суспільного прогресу та джерелом суспільного зростання. Адаже сьогодні обсяг інвестицій у знання більший, ніж обсяг вкладень до основних фондів; майже 90 відсотків всієї кількості знань, якими користується людство, було створено за останні 50 років, і більшість вчених та інженерів, підготовлених за всю історію цивілізації, – є нашими сучасниками. І ключовим компонентом у цьому процесі є освіта та, зокрема, економічна освіта, яка дозволяє сформувати певну систему цінностей, соціальних норм та моделей економічної поведінки, що базуються на мотивах та стимулах господарської діяльності, шляхом навчання та виховання особистості.

Необхідність удосконалення системи освіти та підвищення якості освітніх послуг є найважливішою соціокультурною проблемою, яка значною мірою обумовлюється процесами глобалізації та потребами формування позитивних умов для індивідуального розвитку людини, її соціалізації та самореалізації у світі [6, с.7]. Реалізація пріоритетних напрямків розвитку системи економічної освіти вимагає якісних змін як від викладачів, що готують фахівців економічного профілю, так і у підготовці майбутніх викладачів економіки.

Важливість підготовки викладачів економічних дисциплін підтверджується тим, що 33% з 2 млн. студентів в Україні навчаються на економічних спеціальностях [7]. Таким чином, система економічної освіти стає відправною точкою для формування світогляду та професійної компетентності того, хто навчається, а також розвитку його пізнавальних навичок та творчості, що обумовлює потребу у викладачах економіки нового, інноваційного типу, а також зміни у методиці навчання економічним дисциплінам.

У Державному стандарті базової і повної загальної середньої освіти (затверджений Постановою Кабінету Міністрів України №24 від 14 січня 2004 року) визначено, що основною ціллю «економіки» як окремої дисципліни є сформувати світогляд, розвивати творчість та формувати компетентність особи, тобто здатність аналізувати та оцінювати економічну ситуацію, вміння розв'язувати конкретні життєві проблеми. Дана ціль набуває ще більшого значення в умовах прагнення України увійти до європейського освітнього простору з точки зору забезпечення мобільності та конкурентоспроможності випускників вітчизняних закладів освіти.

Виходячи з поставлених цілей, змінюється роль та вимоги до сучасного викладача, який в процесі навчання дисципліні будь-якого профілю повинен не тільки надати необхідний обсяг навчальної інформації, але й забезпечити певний рівень її розуміння, можливості використання отриманих знань на практиці, розвиток пізнавального і творчого потенціалу особистості. Дайте відповіді на запитання: «Скільки коштує ваша економічна освіта, а скільки коштує невігластво в економіці?», «чому 20% сучасних мільйонерів не мають вищої економічної

освіти? Серед них всього 6% мають ступінь доктора наук, 8% - освіту юриста та 6% медичну освіту». Можливо сучасне життя вимагає від випускників не тільки фахових знань та вмінь? Чому необхідно навчити, що сформувати і розвинути у майбутнього викладача економічних дисциплін для успішної професійної діяльності? Які викладачі зможуть реалізувати такі завдання? Саме цих питань торкається дана стаття.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми...

Теоретико-методологічну основу творчого пошуку автора становлять дослідження вітчизняних і зарубіжних вчених, які знайшли відображення в працях педагогів та психологів Ю.К. Бабанського, В.П. Безпалька, П.Я. Гальперіна, О.М. Леонтьєва, А.Я. Лернера, Б.Г. Матюніна, В.О. Якуніна, О.В. Аксьонової, С.У. Гончаренка, П.М. Олійника, В.А. Козакова, І.П. Підласого, Е. де Боно, Г. Лефрансуа, М. Ван Ментса, П. Хейне, що свідчать про значущість в процесі підготовки фахівця методики навчання та особливо звертають увагу на спрямованість обраних викладачем методів, прийомів та засобів навчання.

Формулювання цілей статті... Мета даної статті полягає у тому, щоб визначити місце дисципліни «Методика викладання економіки» в системі професійної підготовки бакалаврів з економіки шляхом виявлення її особливостей і можливостей як науки та навчальної дисципліни, а також довести необхідність та ефективність застосування у межах дисципліни певних методичних прийомів розвитку економічного мислення в процесі формування компетентності викладача економіки інноваційного типу та забезпеченні його подальшого професійного та особистісного зростання.

Виклад основного матеріалу дослідження... Справедливим буде зауваження: чому саме в процесі навчання дисципліні «Методика викладання економіки» потрібно звертати увагу на проблему розвитку економічного мислення? Наведемо аргументи на захист нашої позиції.

По-перше, «методика викладання економіки» розглядається і як галузь педагогіки, і як окрема наука про методи навчання, і як безпосередньо рекомендації викладачу економічних дисциплін. Така багатоваріантність підходів до визначення методики є не випадковою, а свідчить про активні цілеспрямовані наукові пошуки та дослідження у галузі педагогіки, дидактики, часткової дидактики, що є підґрунтям і методологічною основою методики.

Ми повністю поділяємо думку С.У. Гончаренка щодо важливості методики як науки. «... Більше того, – зазначає автор, – багато видатних вчених у галузі певної науки були одночасно глибокими знавцями і методики вивчення цієї науки: фізики Е. Резерфорд, П. Капіца, Н. Бор, Л. Ландау, математики М. Лузін, О. Колмогоров, філологи М. Білецький, Л. Булаховський, які є авторами оригінальних методичних ідей чи навіть систем» [2].

Саме методика (від грец. *methodike* означає узагальнення досвіду, способів, прийомів доцільного здійснення будь-якого завдання) викладання економіки забезпечує продуктивність та ефективність навчання, дозволяє реалізувати цілі економічної освіти: формування компетентності, формування світогляду, розвиток творчості та економічного мислення, та дає відповіді на запитання:

- що та як робити?
- що говорити?
- як реагувати і поводитися?
- що робити потім?

Таким чином, *Методика викладання економіки* – це сукупність загально-дидактичних методів, прийомів та засобів навчання, їх оптимальне співвідношення з метою активізації пізнавальної діяльності тих, хто навчається.

Співвідношення методів, прийомів та засобів навчання залежить від форми організації навчального процесу. Наприклад, під час проведення лекцій більш обґрунтованим є застосування пояснювально-ілюстративного методу, а на семінарських і практичних заняттях – проблемного викладання та частково-пошукового методів. З метою підвищення ефективності економічного навчання викладачі активно впроваджують методи активізації пізнавальної діяльності учнів (студентів), до яких належать дискусія, кейс, навчальна гра, тренінг тощо.

З таких «технологічних» позицій, коли у відповідних обставинах, що виникають під час вивчення навчальної теми, застосовується певний, чітко визначений, рекомендований фахівцями набір методів, прийомів та засобів, «методику викладання економіки» можна розглядати як технологію навчання економічним дисциплінам, тобто *Методика викладання економіки* – це алгоритм застосування викладачем певної послідовності дій за визначених умов.

Педагогічну технологію характеризують два принципові моменти: гарантованість кінцевого результату і проектування навчального процесу. Будь-яка педагогічна технологія повинна задовольняти основним методологічним вимогам: мати наукову базу, спиратися на певну наукову концепцію (технологія навчання – на дидактичну чи методичну концепцію), науково обґрунтовувати освітню мету. Їй притаманні такі якості, як керованість навчальним процесом, його проектування, поетапна діагностика одержуваних результатів, варіювання дидактичними засобами і методами, корекція результатів. Характеризує технологію навчання і

відтворюваність - можливість з успіхом застосовувати її в інших однотипних освітніх закладах, іншими вчителями [3, с. 90-91]. Таким чином, технологія навчання є важливою складовою методики.

Не на користь такому «технологічному підходу» свідчить ситуація, коли замість постійного викладача на заміну приходять інші: здається і дисципліна та ж сама, і програма одна, і зміст занять співпадає, а матеріал сприймається по-іншому, настрої інші, відчуття після заняття інші, та результати навчання різні. У такому разі ми не можемо не зважати на той факт, що методика викладання дисципліни залежить і від особистості викладача, його настроїв, прагнень, харизми та є, певною мірою, інтелектуальною власністю.

Тому потрібен підхід, що дозволить комплексно, більш масштабно підійти до визначення «методики викладання» та обґрунтування її специфічних ознак. Це підтверджується Меморандумом Європейської Комісії «Навчання протягом всього життя» (2000 р.), в якому зазначається, що «... інноваційні методи навчання і учіння пов'язують із методикою як дослідженням та пошуком розв'язання і вирішення проблем в спільній праці студентів і викладачів». При цьому підкреслюється, що всі існуючі класифікації методик викладання поєднують основна мета процесу навчання – розвиток мислення тих, хто навчається [1, с. 21-22]. Виходячи з таких міркувань, *Методика викладання економіки – це шлях розвитку економічного мислення особистості та здобуття нею професійної компетентності.*

На підтвердження справедливості даного визначення наведемо вислів видатного економіста ХХ сторіччя Джона М. Кейнса: «Економічна теорія...є скоріше методом ніж вченням, технікою мислення, допомагаючи тому, хто володіє нею, дійти правильних висновків» [8, с. 4]. А отже, для створення інноваційного середовища в освітньому просторі та формування компетентності студентів економічного університету, на нашу думку, необхідно розробити стратегію навчання, метою якої є розвиток мислення та відпрацювання моделей економічної поведінки. Для розробки такої стратегії на всіх стадіях навчання необхідно визначити:

☞ чому навчати?

☞ як навчати?

☞ як поводитися?,

тобто необхідно сконцентрувати увагу на розробці методики реалізації всіх функцій управління економічним навчанням, де визначальним буде забезпечення ефективності як викладання, так і учіння з економічних дисциплін, з метою формування професійної компетентності тих, хто навчається.

Підсумовуючи вище викладене, хотілося б зазначити, що всі підходи до визначення суті «методики викладання економіки» є справедливими та дозволяють системно підійти до розгляду даної категорії. Отже, *методика викладання економіки – педагогічна наука, що вивчає закономірності навчання економічним дисциплінам: досліджує зміст предметів економічного спрямування та характер навчального процесу, який забезпечує формування компетентності, світогляду та розвитку економічного мислення студентів.*

По-перше, предметом «Методики викладання економіки» є дослідження теоретичних основ навчання економічними науками в навчальних закладах різних рівнів акредитації. До основних завдань даної науки входить дослідження змісту навчання, процесу викладання й процесу учіння [2].

По-друге, «Методика викладання економіки» не може існувати ізольовано від економічної науки. Економіка є змістовим базисом методики, на який накладаються знання педагогічних теорій. Адже методика викладання економіки вивчає не «... процес ефективного використання обмежених виробничих ресурсів або управління ними з метою досягнення максимального задоволення необмежених потреб людини» [4, с. 18], а процес навчання економічними категоріям, явищам, процесам, законам та закономірностям. Це підтверджує міжпредметний характер дисципліни та необхідність врахування тенденцій розвитку всіх досягнень економічної науки.

Місце та особливості методики викладання економіки як навчальної дисципліни відображені на рис. 1 [за аналогією з 5, с. 11].

Отже, основними джерелами «Методики викладання економіки» є: методологія, дидактика, економічна наука, модель спеціаліста та передовий педагогічний досвід. Вона є комплексною дисципліною, що має міжпредметний та синергетичний характер. Міжпредметність виявляється у тісних зв'язках та взаємному впливі досягнень різних наук на розвиток, в тому числі, і методичної науки. Синергетичність виявляється у тому, що питома вага складових методики навчання у кожного викладача є різною, а отже, ефективність методики викладання економічної дисципліни в цілому буде залежати від комбінації цих складових.

По-третє, хоч дисципліна є складовою частиною психолого-педагогічної підготовки студентів Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана (КНЕУ), вона здійснює суттєвий вплив на формування професійних компетентностей фахівця з економіки та управління. Це обґрунтовує застосування нами компетентнісного підходу до навчання, який можна охарактеризувати як спробу привести у відповідність професійну освіту та потреби ринку праці, оскільки вимоги до фахівців з боку роботодавців не обмежуються виключно вимогами до високого рівня кваліфікації. Висуваються також вимоги до рівнів сформованості інструментальних, міжособистісних, системних та спеціальних компетентностей.

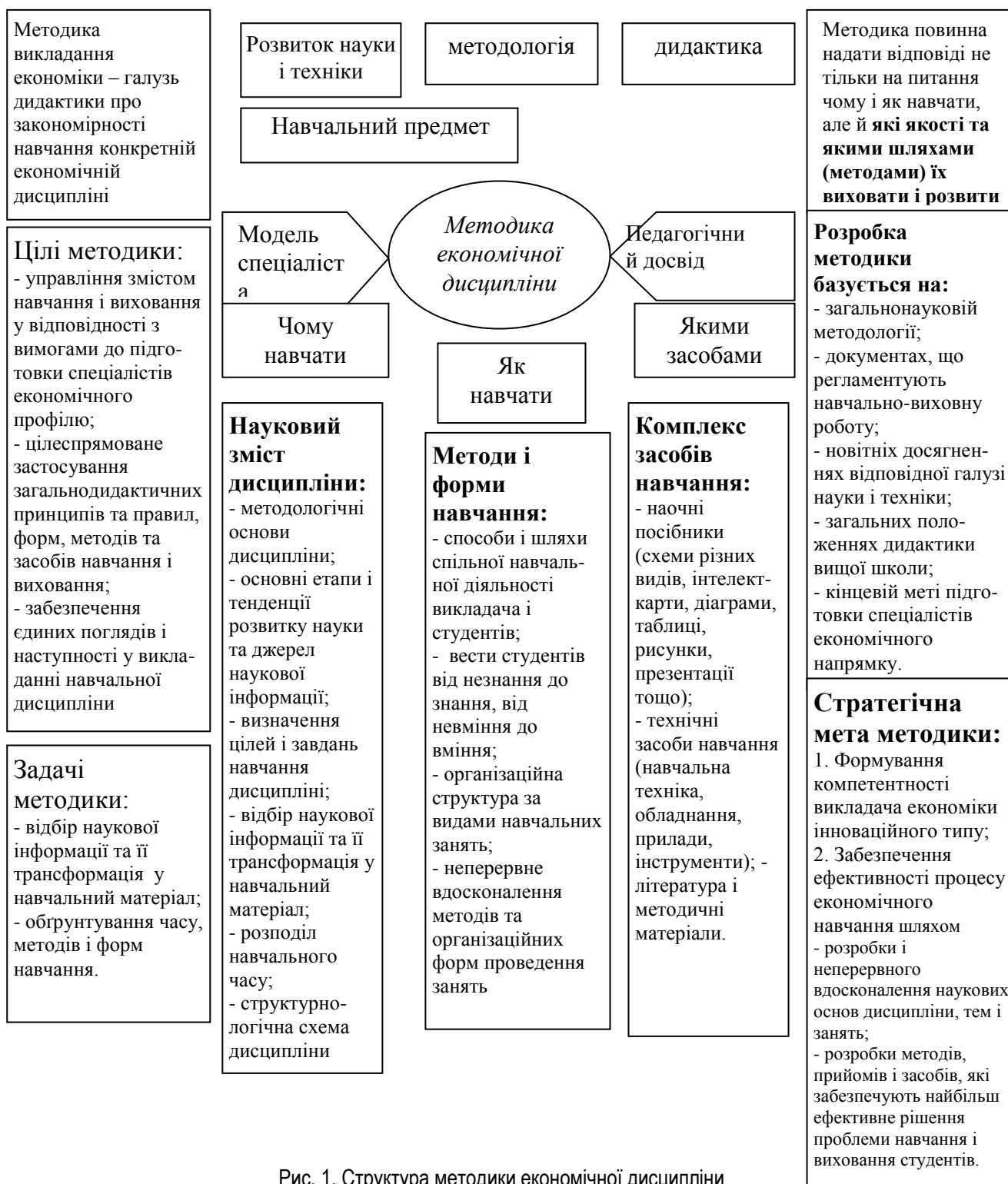

Рис. 1. Структура методики економічної дисципліни

«Методика викладання економіки» з метою швидкої адаптації до динамічного сучасного світу та використання можливостей щодо самореалізації особистості формує наступні компетентності:

- *інструментальні* – здатність до аналізу та синтезу; здатність вирішувати проблему; здатність приймати рішення;
- *міжособистісні* – вміння працювати в команді; навички етичного ведення бізнесу та толерантного ставлення до культурних традицій;
- *системні* – здатність до самонавчання; дослідницькі здібності; здатність застосовувати знання на практиці (критичне мислення); здатність до генерування нових ідей (творчості)
- *спеціальні* – здатність навчати інших;

на основі принципів фундаментальності, універсальності, інтегративності, варіативності, практичної спрямованості та становленні базових компетентностей.

По-четверте, виходячи з вище зазначеного, стратегічна мета дисципліни «Методика викладання економіки» розглядається у двох аспектах: 1. формування компетентності викладача економіки інноваційного типу у студентів, що отримують спеціальність «викладач економіки» та 2. забезпечення ефективності процесу економічного навчання шляхом розробки і неперервного вдосконалення наукових основ дисципліни, тем і занять; розробки методів, прийомів і засобів, які забезпечують найбільш ефективно вирішення проблеми навчання і виховання студентів.

Отже, «Методика викладання економіки» дає відповіді не тільки на питання чому і як навчати, але й які якості та якими шляхами (методами) їх виховати і розвинути у тих, хто навчається. Тому знання методичної науки не просто данина моді та іноземним порадам, а реальна необхідність, яка дозволить «... зі змінами нашого мислення змінити економіку» (А. Ейнштейн).

Зрозуміло, що формування компетентності студентів економічного університету, можливе лише шляхом розвитку їх мислення та відпрацювання моделей економічної поведінки. До того ж, розвиток власного економічного мислення буде сприяти професійному та особистісному зростанню викладача.

З цією метою ми розробили і протягом 8 років проводимо серію спеціальних тренінгів з розвитку економічного мислення, використовуючи різні техніки і прийоми розвитку мислення сучасних вітчизняних і зарубіжних авторів. Перед початком таких занять, ми пропонуємо кожному учаснику визначити власний тип мислення (ліво-, правополушарний, або рівнозначний), використовуючи анкету Елвіна. На основі отриманих даних, студентам пропонуються для глибшого опрацювання конкретні методики ефективного мислення, які спрямовані на розвиток таких навичок, що розвинені у них недостатньо. Серед різних технік мислення нами виділені для розвитку основ економічного мислення вітчизняні методики, розроблені на базі теорії вирішення винахідницьких задач Генріха Альтшулера (ТРИЗ), різні методики нестандартного і творчого мислення Едварда де Боно (наприклад, “шість капелюхів мислення”, “шість пар взуття образу дії”, ефективний пошук альтернатив в процесі прийняття рішень, “латеральне мислення”, водна логіка), американські методики критичного мислення, методика інтелект-карт, методики розвитку креативності мислення та деякі інші. В тренінг-курсі студентам пропонується засвоїти техніки мислення за однією з цих методик, адаптувати їх до проблем вивчення економіки і розвитку економічного мислення на базі конкретних економічних тем і ситуацій під час написання курсових проектів, а також реалізувати розроблені навчальні заняття під час проходження педагогічної практики в процесі викладання економічних дисциплін. Ефективність педагогічних методик пропонуємо оцінювати за методикою “ТРИЗ” – педагогіки А. Гіна, а аналіз проведених занять – за методикою “Плюс-Мінус-Цікаво” Е. де Боно, при чому оцінювання відбувається за участі як викладачів, так і студентів.

Щорічний моніторинг корисності таких тренінгів серед студентів факультетів економіки та управління, а також маркетингу КНЕУ свідчать про високу оцінку корисності цього матеріалу для розвитку мислення студентів (майже 90%), і підтверджує нашу гіпотезу про необхідність передачі таких знань як студентам, так і викладачам економічних дисциплін.

Крім того, в ході наших досліджень ми аналізували вплив обраних технік і прийомів на зміну типу мислення студентів, які приймали участь у тренінгах. У 2011-2012 начальному році на початку проекту тип мислення більшості студентів характеризувався як логічний (55,2% всього контингенту опитаних), творчий тип мислення спостерігався у 6,9% студентів, а у 37,9% опитаних були зафіксовані рівні значення розвитку як творчого, так і логічного типів мислення. По закінченню проекту було проведене повторне тестування за методикою Елвіна. При чому учасники проекту проходили кілька однакових тренінгів за Е. де Боно та Т. и Б. Бьюзенами, а потім самостійно адаптували рекомендовану викладачем техніку мислення до конкретної економічної теми та апробували власну методичну розробку у ролі викладача під час педагогічної практики. Результати розподілу відображені на рис. 2.

Як показує діаграма, по закінченню проекту спостерігалось зростання кількості студентів, які достатньо ефективно можуть використовувати навички як логічного, так і творчого мислення (зростання на 12,8%). Також відбулося зростання кількості студентів, яким притаманний творчий тип мислення (+4,5%) та зменшення кількості студентів із логічним типом мислення (-7,3%) Отже, можна зробити висновок про те, що впроваджуючи у навчальний процес різні техніки розвитку економічного мислення, ми можемо впливати, певним чином, на гармонійний розвиток особистості, навчаючи ефективно поєднувати особливості логічного і творчого мислення: сприймати і використовувати інформацію, бачити перспективу або альтернативну можливість там, де її не бачать інші, приймати обґрунтовані і, насамперед, ефективні рішення, аналізувати та оцінювати наслідки прийнятих рішень; а отже, ми можемо впливати на формування компетентності студентів у сфері економічної діяльності та визначати напрямки професійного та особистісного зростання.

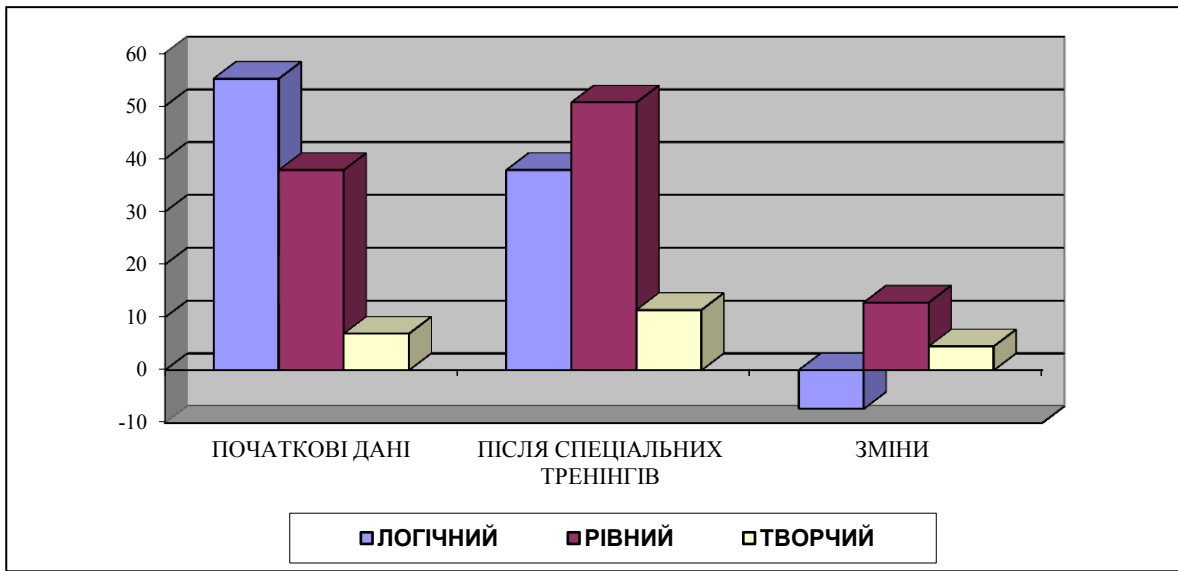

Рис. 2. Початковий та кінцевий розподіл студентів за типом мислення у 2011-2012 н.р.

Висновки... Підвищення рівня економічної грамотності та професійної компетентності не може виникнути саме по собі. І якщо в освіті зарубіжних країн існує маса літератури з розвитку мислення, в школах проводяться уроки мислення, на провідних фірмах проводяться семінари з розвитку навичок творчого мислення, а з точки зору економічного виховання на людину впливає все оточуюче економічне середовище, то стає зрозумілим, що в Україні треба розробляти власну дієву систему економічної освіти і виховання молоді.

Ефективна система освіти має забезпечити гармонійне поєднання фундаментальної (теоретичної) та практичної складової навчання, що обумовлює впровадження викладачами у практичну діяльність спеціальних методичних прийомів, спрямованих на розвиток необхідних навичок для продуктивної професійної діяльності тих, хто навчається.

Для цього, перш за все, необхідно навчати викладачів користуватись техніками сучасного мислення в практиці викладання економічних дисциплін та вдосконалювати безпосередньо методику викладання економіки. Наш педагогічний експеримент є результатом поступового багаторічного пошуку форм використання найкращих технік і прийомів мислення в підготовці економістів і викладачів економічних дисциплін в КНЕУ. В практиці викладання ми керуємося принципами проблемного та особистісно-орієнтованого навчання, застосовуємо різні активні методи (навчальні ігри, тренінги, проекти, кейси, ситуативні вправи, розвиваючі завдання тощо), впровадження яких надає можливість студентам перейти від вивчення теоретичних основ дисципліни до застосування їх на практиці та оволодіння методичною наукою, опанувавши методику роботи з різними видами репродуктивних та продуктивних навчальних завдань не тільки з позиції того, хто навчається, але й позиції викладача (або керівника) на етапах їх створення, застосування та оцінювання отриманих результатів. А головним, на наш погляд, є те, що студент може самостійно визначити, якого рівня сформованості конкретної компетентності він бажає досягти, обрати необхідні для цього завдання та працювати над власним розвитком як самостійно, так і під компетентним наглядом викладачів «Методики викладання економіки».

Отже, впевненість в тому, що шляхом формування компетентності студентів економічного університету та забезпечення професійного та особистісного зростання слугує економічне мислення, яке можна і необхідно розвивати, вивчаючи різні техніки і прийоми мислення, є запорукою реалізації головного принципу Болонського процесу – навчання протягом всього життя. Як зазначив Пол Хейне, автор відомої книги «Економічний спосіб мислення», «... якщо людина спробувала мислити економічно, вона ніколи не зупиниться на попередньому рівні, а намагатиметься досягти більшого, а отже, розвиватиметься» [8]. Цим розвитком обумовлена поява викладачів нового інноваційного типу, основним завданням яких є стимулювати мислення, його креативність, критичність, інноваційність, створюючи всі необхідні умови для ефективного навчання та реалізації отриманих знань.

Література

1. Аксьонова О. В. Методика викладання економічних дисциплін: Навч. посіб. / О.В. Аксьонова. – К.: КНЕУ, 2006. – 360с.
2. Гончаренко С. І насамперед – прикладна наука / С. Гончаренко // Освіта. Газета в газеті: Методика. – 2003. – № 2. – С. 5.
3. Гончаренко С. У. Методика як наука / С.У. Гончаренко // Розвиток педагогічної і психологічної наук в Україні 1992-2002. Збірник наукових праць до 10-річчя АПН України / Академія педагогічних наук України. – Частина 1. – Харків: «ОБС», 2002. – С. 86-95.
4. Макконел К.Р., Брю С.Л. Экономикс: Принципы, проблемы и политика. В 2т.: Пер. с англ. 11-го изд. Т.1. – М.: Республика, 1992. – 364 с.
5. Методика навчання і наукових досліджень у вищій школі: Навч. посіб. / С.У. Гончаренко, П.М. Олійник, В.К. Федорченко та ін.; За ред. С.У. Гончаренка, П.М. Олійника. – К.: Вища шк., 2003. – 323 с.: іл.
6. Нагаєв В.М. Методика викладання у вищій школі. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 232 с.
7. Ніколаєнко С. Вища освіта і наука – найважливіші сфери відповідальності громадського суспільства та основа інноваційного розвитку // Освіта України. – 2005. – № 24. – С. 4-8.
8. Хейне П. Экономический образ мышления. Пер. с англ. – М.: Изд-во «Каталаксия», 1997. – 704 с., ил.

Анотація

У статті розглядається проблема забезпечення професійного та особистісного зростання майбутніх викладачів економіки інноваційного типу в економічному університеті шляхом впровадження у навчальний процес з дисципліни «Методика викладання економіки» технік і прийомів розвитку економічного мислення. Завдяки міжпредметності та синергетичності «Методика викладання економіки» визначає не тільки чому і як навчати, але й які якості та якими шляхами (методами) їх виховати і розвинути у майбутніх викладачів економіки.

Аннотация

В статье рассматривается проблема обеспечения профессионального и личностного роста будущих преподавателей экономики инновационного типа в экономическом университете путем внедрения в учебный процесс дисциплины «Методика преподавания экономики» приемов развития экономического мышления. Благодаря межпредметности и синергетичности «Методика преподавания экономики» определяет не

тільки чому і як навчить, но і якіє якості і якими шляхами (методами) їх виховати і розвинути у майбутніх викладачів економіки.

Summary

The article focuses on proving the professional and personality growth for future teachers of innovative type in the economic university following the implement into the study course «Methodology of economic teaching» techniques of the development of economic thinking. Due to concord of objectives and the synergetic effects «Methodology of economic teaching» is formed not only in what way and how to teach, but what skills and methods are used and which train students to be the best teachers of economic science.

Ключові слова: професійне та особистісне зростання, методика викладання економіки, економічне мислення.

Ключевые слова: профессиональный и личностный рост, методика преподавания экономики, экономическое мышление.

Key words: professional and personality growth, methodology of economic teaching, economic thinking.

Подано до редакції 09.10.13.

УДК 378.147.001.13

© 2013

Гонтаренко І.С.

ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДУ ПРОЕКТІВ В ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

Постановка проблеми у загальному вигляді... Швидкі темпи розвитку сучасної науки та техніки й зростання кількості інформації у світі потребують якісно нового рівня викладання як базових, так і фахових дисциплін.

Відповідно до вимог Болонської декларації, спрямованої на формування загальноєвропейської системи освіти, нові стратегічні орієнтири розвитку сучасної освіти в Україні зумовили необхідність пошуку нових методик практичної підготовки майбутніх вчителів гуманітарних дисциплін. На сучасному етапі необхідною засадою навчання є впровадження таких методик, які б більш ефективно розкривали потенціал студентів, їх інтелектуальні, творчі якості та сприяли підвищенню мотивації до вивчення гуманітарних дисциплін, спонукали до творчого пошуку та самовдосконалення, сприяли б ефективному навчальному процесу.

Отже, згідно з різноманітними та різноспрямованими вимогами сучасного життя, потребами ринку праці в творчих фахівцях модернізація освіти, в першу, чергу передбачає оновлення змісту навчання, надає йому діяльнісний, розвиваючий, культуровідповідний характер. У даному контексті застосування методу проектів сприяє розвитку творчого потенціалу особистості студента.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми... Останнім часом метод проектів набуває все ширшого застосування в навчанні. Про це свідчать публікації Е. Арванітопуло [1], Н. Гальської, І. Деркач, Є. Полат та ін. [5, с. 6].

У роботах приділено увагу питанню використання методу проектів. Але невивченим раніше залишається питання застосування методу проектів в процесі професійної підготовки майбутніх вчителів гуманітарних дисциплін.

Формулювання цілей статті... Метою даної статті є здійснення аналізу основ застосування методу проектів для підвищення ефективності вивчення майбутніх вчителів гуманітарних дисциплін.

Завдання роботи: розглянути історію появи методу проектів та визначити його переваги; виділити етапи реалізації методу проектів; класифікувати методи проектів за видами; розглянути специфіку застосування методу проектів при вивченні іноземної мови; проаналізувати практичний досвід з використання методу проектів у педагогічній діяльності.

Висновки... Як відомо, метод проектів як один із шляхів активізації пізнавальної діяльності студентів та інтенсифікації навчання був запропонований на початку ХХ сторіччя американським педагогом У. Кілпатріком, згідно теорії якого, надання студентам можливості для самостійного отримання знань в процесі вирішення практичних завдань та проблем, які спонукали б до пошуку необхідної інформації у різних наукових джерелах, було головною метою цього методу, а завданням викладача є корегування діяльності студентів та їх консультування.

Наприкінці 80-х років ХХ століття в різних країнах світу метод проектів починає використовуватися для навчання як активний спосіб інтенсифікації навчальної діяльності студентів. В українській педагогіці використанню інноваційних методів навчання, до яких, у першу чергу, належить метод проектів, починає приділятися увага на початку 90-х років ХХ століття. Згідно з твердженням Є. С.Полат, уміння користуватися методом проектів є показником прогресивної методики навчання та розвитку майбутніх фахівців [6].

Все більшого поширення набуває метод проектів у системах освіти різних країн світу. Уважається, що причини цього криються не тільки у сфері педагогіки, але й у соціальній сфері. Це не стільки необхідність